

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 21. marca 2019 - Leto XXIX, št. 12

stran 2

Županijsko priznanje MePZ Avgust Pavel

»SKUPAJ - DRUGAČE NE BO ŠLO«
stran 2-3

»GES SAN KRAVE GONILA, MAMA PA JE PLÜG DRŽALA«
stran 5

PUST IN DIJAŠKI DAN NA DOŠ ŠTEVANOVCI
stran 10

Županijsko priznanje MePZ Avgust Pavel

14. marca so v Sejni dvorani Županijske hiše v Sombotelu priredili tradicionalno železnožupanijsko proslavo ob obletnici marčne revolucije v letu 1848 in v spomin na boj za svobodo v sledečem letu in pol.

večje svobodno kraljevsko mesto Kőszeg. Predsednik je predstavil poljedelstvo, živinorejo, obrt in trgovino v županiji, pri tem pa se je oprl na sočasni opis madžarskega domoznanca *Eleka Fényesa*.

Predsednik Skupščine László Majthényi je predstavil Železno županijo v predmarčnem obdobju

Trio ljudskih godcev »Herpenyő« iz Sárvárja je z vojaškimi pesmimi iz let 1848/49 podal osnovni ton slavlja, v svojem prazničnem nagovoru je predsednik Skupščine Železne županije *László Majthényi*

Po himni Železne županije je sledila izročitev priznanj, ki jih Skupščina vsako leto ob državnem prazniku dodeljuje zaslužnim osebam. Letošnji nagrajenci so bili dejavni na področjih prosvete, kulture, znanosti,

Listina priznanja MePZ Avgust Pavel

na kratko orisal podobo zgodovinske Železne županije v predmarčnem obdobju. Govoril je o takratni narodnostni sestavi naselij, med katerimi je bilo naj-

večje svobodno kraljevsko mesto Kőszeg. Predsednik je predstavil poljedelstvo, živinorejo, obrt in trgovino v županiji, pri tem pa se je oprl na sočasni opis madžarskega domoznanca *Eleka Fényesa*.

samouprave Prisika (Peresznye) *Pál Nickl*, delo sodelavke socialnega doma v Monoštru *Józsefné Monek* so priznali na socialnem področju.

Mešani pevski zbor Avgust Pavel ZSM z Gornjega Senika je ob 80. obletnici neprekinjenega delovanja prejel »Listino priznanja Skupščine Železne županije«, ki jo izročajo skupinam ob visokih jubilejih. Listino je od skupščinskega predsednika *Lászla Majthényija*, podpredsednikov *Bálinta Kondora* in *Ferenca Martona* ter županijskega notarja *Pétra Balázsyja* prevzel predsednik gornjeseniškega zbora *Laci Bajzek*.

Mešani pevski zbor Avgust Pavel je najstarejša porabska kulturna skupina, njeno predhodnico so ustanovili leta 1938. V preteklih osmih desetletjih je v zboru pel kakšen član skoraj vsake seniške družine, repertoar skupine je sestavljen večinoma iz slovenskih avtorskih in priredb ljudskih pesmi. Mešani zbor poje tudi slovensko liturgijo, od začetka 70. let 20. stoletja pa je stalni udeleženec pevskih taborov v Šentvidu pri Stični. Skupina je izdala tudi več zgoščenk.

Predsedniku nagrajenega zbora sta čestitali sekretarki Slovenske zveze *Gyöngyi Bajzek* in *Nikoletta Vajda-Nagy*, prav tako pa tudi hči Avgusta Pavla *Judita Pavel* in predsednica sombotelske slovenske samouprave *marija kozar*.

(Slika na prvi strani: Sekretarka ZSM *Nikoletta Vajda-Nagy*, predsednik nagrajenega zbora *Laci Bajzek*, *Judita Pavel* in sekretarka ZSM *Gyöngyi Bajzek*.)

-dm-

12. marca je v eni od sejnih sob zgradbe s poslanskimi pisarnami v Budimpešti, nedaleč od stavbe madžarskega Parlamenta, zasedal Odbor narodnosti na Madžarskem (Magyarországi nemzetiségek bizottsága). To delovno telo sestavljajo edini polnopravni, nemški narodnostni poslanec *Imre Ritter* kot predsednik odbora ter 12 narodnostnih zagovornikov v Parlamentu.

Na tokratni seji so prisotni narodnostni zastopniki razpravljali o delovnem poročilu namestnice varuha temeljnih človekovih pravic, pristojne za narodnostna vprašanja, *Erzsébet Sándor Szalay*, ki ga je namestnica ombudsmana predstavila osebno.

Na seji je gostja na kratko strnila tudi svoje ugotovitve v zvezi s Slovensko vzorčno kmetijo na Gornjem Seniku kot pozitivno prakso. Po njenih besedah pripomore inštitucija h krepitvi identitete, zadržuje mlade na domačih tleh in prispeva k ohranitvi izvorne podobe pokrajine ter izročila. Izpostavila je pomen Razvojnega agencije Slovenska krajina, ki na kmetiji prireja tudi kulturne prireditve, zato je sama spodbujala ostale narodnosti, naj izvedejo podobne projekte.

Na seji je bila prisotna tudi parlamentarna zagovornica slovenske narodnosti *Erika Köleš Kiss*, ki se je namestnici ombudsmana zahvalila za moralno podporo in obiske na terenu, v okviru katerih se je na licu mesta seznanjala z aktualnimi vprašanji vseh narodnostnih skupnosti.

Slovenska zagovornica je na tem položaju že v svojem drugem mandatu, za to funkcijo je bila najprej imenovana spomladi 2014. Že od samega sklica je predsednica pododbora za javno šolstvo in kulturo, ki so mu junija 2018 pridružili še cerkveno področje. V njeni pisarni smo se z njo pogovarjali o različnih področjih njenega delovanja.

»Že zakon o manjšinskih pravicah iz leta 1993 je predvidel narodnostna poslanska mesta v madžarskem Parlamentu,« je spomnila sogovornica in dodala:

»Uresničitev se je zavlekla dve desetletji, danes pa ima vseh 13 narodnosti svojega zastopnika v Parlamentu, ki sicer z eno samo izjemo niso polnopravni poslanci. To je velikega pomena tudi za nas Slovence, saj so tako naši interesi zastopani. Nekateri narodnosti se s to ureditvijo ne strinjajo, ker bi želeli imeti poslanca s pravico do glasovanja. Sama pa sem mnenja, da je pomembno, da sodelujemo pri nastanku ali modifikaciji zakonov. Dosti časa se že ukvarjam s politiko in menim, da je ta oblika zastopnosti za narodnosti veliko vredna.«

Erika Köleš Kiss je poudarila, da vplivna moč zagovornikov ni odvisna od pravice do glasovanja. »Naš odbor razpravlja o različnih zakonih, pri določenih vprašanjih pa imamo celo pravico do nagovora na plenarnih sejah. Sem sodi tudi zakon o proračunu Madžarske, preko njega lahko zagotovimo finančno podporo za narodnostne skupnosti. V razpravo o prvem osnutku proračuna, ki ga vloži Ministrstvo za finance, se lahko vključimo in marsikaj spremenimo. Končno usoto smo lahko bistveno povečali že leta 2015.«

Slovenska zagovornica je podčrtala, da se je državna podpora narodnostim v zadnjih štirih letih počelverila. »Prepričana pa sem, da delovanje neke narodnosti ni odvisno le od financ, velik pomen imajo tudi zakonski predpisi, ki določajo naše delovanje. Tudi ti so kar dobro urejeni, seveda pa ne bi rekla, da je vse v redu. Že sedaj razpravljamo o novem osnutku spremembe zakona o narodnostih,« je izpostavila zastopnica, ki se redno srečuje z madžarskimi politikami. »Tisti, ki so preko svoje funkcije povezani z narodnostmi, nas že kar dobro poznajo. So navdušeni in naklonjeni narodnostnim skupnostim. Menijo, da vsaka narodnost prispeva k bogastvu neke države, kajti preko njih je kultura pestrejša. Tekom zgod-

»SKUPAJ - DRUGAČE NE BO ŠLO«

vine so vse skupnosti dale svoje vrednote tej državi in ta jim zdaj to vrača.«

Slovenska zagovornica je na svojem položaju peto leto

Erika Koleč Kiss je poudarila, da čeprav se giblje med politiki, sama ne bi zmogla vsega. *»Ne bi bilo smiselno, če bi vse delala samojeglavo. Prav zaradi tega redno sodelujem s predsednikom in Uradom Državne slovenske samouprave in z drugimi slovenskimi organizacijami. Tako spoznavam njihove želje in sem prepričana, da s tem, da sem v budimpeštanskem Parlamentu, sem v stiku s politiki in ministrstvi, lahko veliko naredim za svojo skupnost. Želim si, da bi se razvijalo samo Porabje, da bi postala slovenska narodnost znana in priznana.«*

Slovenska parlamentarna zagovornica poudarja, da imajo pripadniki večinskega naroda posluš za probleme narodnosti in ponujajo moralno podporo. *»Slovenci smo v svojem okolju zelo priznani, Madžari radi prihajajo na naše prireditve. To se je pokazalo tudi na nedavnem borovem gostuivanju. Tudi mediji lahko veliko prispevajo k temu, da postanemo znani po vsej državi,«* je podčrtala zastopnica Slovencev.

Erika Koleč Kiss se udeležuje vseh

domaćih slovenskih prireditev, če le more, redno pa organizira tudi forume za svoje volivce. *»Tako dobivam odgovore na svoja vprašanja. Vidim, kaj je problematično, kje je potrebno kaj spremeniti. Če ne upoštevam idej pripadnikov svoje narodnosti, delam zaman ali je moje delo nekoristno,«* je bila mnenja sogovornica in poudarila, da je potrebno na temelju doseženih skupnih rezultatov nadaljevati delo.

Opozorila je, da madžarska vlada upošteva priporočila, ki jih slovenska stran podaja na sejah Slovensko-madžarske manjšinske mešane komisije.

Zagovorniki na seji odbora: Antal Paulik (slovaški), Erika Koleč Kiss (slovenska) in Brigitta Szuperák (ukrajinska)

»Celo tako, da določa odgovorne osebe in postavlja roke za izvedbo. Zdaj smo prišli do tega, da smo pripravili Razvojni program Slovenskega Porabja. Za mlade lahko največ storimo preko gospodarskega razvoja, tako, da ustvarimo pogoje, ki so ugodni zanje in bodo zaradi njih z veseljem ostali doma. Naj si ustvarijo družine, da naše število ne bi še dalje upadalo.«

Letos jeseni bodo na Madžarskem lokalne in narodnostne volitve, zato je zagovornica po-

novno pozvala vse Slovence na Madžarskem, naj se vpišejo v narodnostni volilni register. *»Mi smo tista narodnostna skupnost, ki ima najmanj registriranih volivcev, to je le 741 oseb. Vse ostale skupnosti imajo več kot 1500 registriranih. Kadar grem do kakšnega ministra ali državnega sekretarja in zahtevam, da dobimo to ali ono, me bo prej ali slej vprašal: 'Zakaj? Saj vas je komaj kaj!'«* Pri tem Erika Koleč Kiss poudarja, da se Slovenci nikoli niso posluževali kakšnega »etno-biznisa«. *»Vsi, ki imajo volilno pravico, bi se morali registrirati. Registracija je možna kadar koli, pri tem pomagajo slovenske organizacije, na primer Urad Državne slovenske samouprave in lokalne narodnostne samouprave. Tudi Društvo porabskih slovenskih upokojencev je že lani dosti volivcev prepričalo in tudi sama s svojim asistentom Ferencem Sütőjem rada poma-*

gam.«

Registracija je možna preko interneta, obrazec pa se lahko izpolni tudi ročno in odda na uradih na primer v Monoštru ali na Dolnjem Seniku, je dejala slovenska zagovornica in opozorila, da velja registracija deset let. Če se je kdo že predhodno registriral, mu tega več ni potrebno storiti. Če pa ni prepričan o tem, ga bo računalniški sistem pri ponovni registraciji opozoril, da je to že storil. Narodnostni volivci lahko glasujejo tudi na lokalnih volitvah in za to jim ni treba obis-

kati drugega volišča. *»Lepo prosim vse pripadnike slovenske narodnostne skupnosti, naj se registrirajo in k temu spodbujajo tudi člane svojih družin,«* je svojo prošnjo ponovno izpostavila Erika Koleč Kiss in povedala, da so tudi njen mož in sinova že registrirani.

Lokalna narodnostna samouprava se lahko ustanovi le v krajih, kjer število pripadnikov neke narodnosti doseže 25 oseb - po zadnjem ljudskem štetju. *»Veliko dela bomo imeli leta 2021, saj se nekateri zaradi nemarnosti ali ker jih vpraševalec ni opozoril, da lahko dajo odgovor na vprašanje o narodnostni pripadnosti, niso izjavili za Slovence,«* je opozorila slovenska zagovornica, ki meni, da je najpomembnejša naloga v prihodnosti »ostati Slovenci«.

»Vsak, ki ima slovenske prednike, ne glede na to, če se je rodil v Porabju, v Budimpešti ali kjer koli na svetu, naj pazi na to, da ostane Slovenec. Vsi mi, ki delujemo na različnih področjih, moramo biti pri tem v pomoč,« je pozvala parlamentarna zastopnica in podčrtala, da je treba podpirati vsa prizadevanja šol in vrtcev. Kot dejstvo izjemnega pomena je izpostavila, da trenutno vzdržuje Državna slovenska samouprava obe slovenski dvojezični osnovni šoli in vse dvojezične vrtce v Porabju. *»Veliko lahko naredimo s pomočjo madžarske in slovenske države, ki vzgojo in izobraževanje podpirata tako finančno kakor strokovno. Sama madžarska država zagotavlja za naše narodnostne inštitucije toliko sredstev kot nikoli poprej, zato lahko le-te delujejo uravnoteženo. Mi pa moramo narediti vse, da bi naše šole in vrtce imeli radi otroci in tudi starši, ki otroke vpisujejo.«*

Erika Koleč Kiss je opozorila, da so porabske vzgojno-izobraževalne ustanove zelo dobro opremljene in se vseskozi razvijajo. *»Za letošnje leto je gornjeseniška šola dobila dodatnih 40 milijonov forintov. Upam, da bo tudi*

strokovna pomoč iz Slovenije stalna in bodo pogodbe z vzgojiteljicami in učiteljicami asistentkami podaljšane ali podpisane na dolgi rok.«

Parlamentarna zagovornica je poudarila, da morajo tudi domače vzgojiteljice in učitelji dati vse od sebe, starši pa jim morajo pri tem stati ob strani. *»Vsakega jezika se da naučiti, tudi narodnostnega. Vsak, ki se vsaj malo čuti Slovenca, ima dolžnost, da to vrednoto preda svojim otrokom. Ko smo bili mladi, smo bili na svoje slovenstvo zelo ponosni, kar se je čutilo povsod. Imela sem sošolce v prvem razredu, ki so septembra prišli v šolo brez znanja madžarsčine, do konca šolskega leta pa so se jezika naučili. Tudi če danes pride otrok v vrtec ali na šolo brez znanja slovenskega jezika, se lahko nauči slovensko,«* je podala primerjavo Erika Koleč Kiss.

Kot predsednica zagovorniškega pododbora za javno šolstvo, kulturo in cerkvena vprašanja je sogovornica poudarila, da čeprav skromno, je versko življenje v maternem jeziku vednarle zagotovljeno v Porabju. *»Na mesec imamo tri slovenske maše, na Gornjem Seniku, v Števanovcih in Monoštru. Teh se lahko udeležuje vsak, če pa je kdo starejši in nima avta, ga lahko pripeljejo otroci ali vnuki.«* Erika Koleč Kiss je bila pred dobrim desetletjem sama pobudnica obredov v materinščini v središču Porabja. *»Vidim, kako se spreminja odnos do slovenskih maš. Nedavno nas je bilo pri bogoslužju 97.«*

Slovenska zagovornica poudarja, da moramo biti pozorni na to, kako se svet okoli nas spreminja. *»Porabje se razvija, tja prihaja vse več turistov. Moramo sodelovati z ljudmi, ki vodijo razvojno agencijo ali samouprave. Mediji lahko ponesejo dober glas o nas na vse konce sveta. Kaj je torej skrivnost naše prihodnosti? Skupaj - drugače ne bo šlo.«*

-dm-

PREKMURJE

Zlati kamen

Firma Planet GV je pripravila konferenco, na steroj so raztalali tradicionalne nagrade Zlati kamen za razvojno najboljše prodorne občine v Sloveniji. Letos je nagrado dobila občina Novo mesto, med 12 občinami, finalistkami pa je bila tudi občina Grad, stera je gratala regijska zmagovalka za vzhodni tau Slovenije. Nagrado je prejkvzela gračka županja Cvetka Ficko. Na prireditvi, stera je bila v Kristalni palači v Ljubljani, je zbrane nagučo tudi predsednik slovenske vlade Marjan Šarec.

Nagrade Zlati kamen talajo od leta 2012, v analizo pa so vključene vse slovenske občine. Strokovna komisija izbora vsakšno leto prej pogledne več kak 60 fontoških dejavnikov razvojne uspešnosti, stere merijo napredek slovenskih občin na osmih področjih: demografiji, učinkovitosti, gospodarstvu, trgi dela, izobraževanju, življenjskom standardu, socialni koheziji s politično kulturo in okoljem. V letošnjem izboru so ške malo bole gledali tudi na tau, kak je kultura fontoška za razvoj ene občine.

Strokovni svet Zlatoga kamna je zapisal, ka gračka občina izstopa po tom, kak z malo penez napraviti dosta. »Občina se trno lepau vključuje v vekše projekte, tudi čezmejne. Grad je središče Krajinskega parka Goričko in glij prej javnoga zavoda, steri skrbi za upravljanje parka, so prišli do dosta evropskih penez,« piše v obrazložitvi, pauleg toga pa ške tau, ka je obnovljeni grad središče kulturnoga žitka na Goričkom. Ocenjevalci so nej pozabili omeniti ške doživljajski park Vulkanija, steroga vsakšno leto obiše dosta turistov. »Té park je lepi primer, kak leko mali kraj z dosta spretnosti in poguma k sebi prenese uspešen razvojni prijem iz tihinskoga,« je ške zapisal strokovni svet Zlatoga kamna.

Silva Eöry

Molili smo za Slovenijo

Pri ekumenskem molitvenem dnevu smo 1. marca ob 17. uri v Reformatorski centralni ob-

Vernike je pozdravil duhovnik Ferenc Csaba Harkai

čini Budapest-Kispest molili za Slovenijo. Na Madžarskem

mi smo se spomnili, za kaj vse se lahko slovenski narod zahvali Gospodu. To so: naravne lepote, preživetje družin, vzgoja otrok, pomoč ostarelim in možnost zaposlitve. Članica naše skupnosti dr. Erzsébet Fejes je pet let poučevala madžarski jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Tako ima neposredne izkušnje z državo in njenimi prebivalci. O državi je govorila na podlagi Cankarjevega Kurenta, češ da je Slovenijo Bog ustvaril, ko

je bil dobre volje. Ko je končal svoje veliko delo in evropske

večjo kapniško jamo na svetu. In dal mu je Obalo s Koprom, ki s svojim pristaniščem odpira okno v svet, s Piranskim zalivom z majhno kapelico na rtu, ki jo kdaj pa kdaj poljubljajo valovi Jadrana. V njej so molile žene ribičev za srečen povratak svojih mož in za bogat ulov, ki je pomenil življenje. Slovenci so hvaležni Gospodu za svojo prekrasno deželo, za naravno bogastvo, ki ga cenijo in varujejo.

Slovenija je majhna država, v njej živi dva milijona ljudi, približno toliko kot v Budimpešti. Glavno mesto je Ljubljana, ki ima približno

280 tisoč prebivalcev. Slovenci so večinoma katoličani, zato je posebej zanimivo, da so po

Štiri sestre naše skupnosti so molile: za državo, ki temelji na demokratičnih načelih in gradi demokratično družbo, za ljudi v težkem položaju, za zagotovitev socialnih podpor, za

Erzsébet Fejes je govorila o Sloveniji, saj je živila tam pet let

nego starejših, za brezplačno šolstvo in za to, da bi pridobljena izobrazba zagotovila temelj

Molitev so vodile štiri članice skupnosti

prirejajo ekumenski svetovni molitveni dan od leta 1985, na teh molitvenih dnevih se izbere določena država, za katero molijo po vsem svetu. Gre za molitveno verigo, ki traja 24 ur. Svetovni molitveni dan organizirajo lokalne verske skupnosti, tako smo se mu pridružili tudi mi. Vodila nas je osnovna misel: »Pridite, ker je že vse pripravljeno!« (po Luku 14:17)

V tem letu je Slovenija pripravila liturgijo (scenarij) svetovnega molitvenega dneva, ki smo se je tudi mi držali. S cerkvenimi pesmimi in zahvalnimi molitva-

države obdaril z neizmernimi lepotami, si je spočil. Takrat je opazil na koncu vrste malo Slovenijo. Opazil je njeno skromnost in vernost njenih ljudi, zato je sklenil, da mora nekaj najti za to državo in narod, da bi bil srečen na Zemlji. Dal mu je torej Triglav, 2864 metrov visok vrh Julijskih Alp, na njem – kljub hudemu vremenu – spomladi odpira svoj cvet triglavska roža v nežni roza barvi. Dal mu je reke, Muro, Savo in malo Pivko na slovenskem Krasu. Njej se lahko zahvalimo za Postojnsko jamo, deveto naj-

»Naj Gospod naredi naša srca sočutna in razumevajoča,« smo končali molitev

osamosvojitvi (25. junija 1991) za državni praznik določili tudi 31. oktober, dan reformacije. Časovni okvir ni dovolil, da bi gospa Fejes podrobno govorila o slovenski zgodovini, a je vseeno izpostavila Primoža Trubarja, ki je imel pomembno vlogo pri širitvi reformacije. Po njegovi zaslugi je izšla leta 1550 prva slovenska knjiga, kmalu pa tudi slovenski prevod Svetega pisma.

preživetja. Molitev smo zaključili z lepo mislijo: »Naj Gospod naredi naša srca sočutna in razumevajoča! Zahvaljujemo se ti Gospod za svetovni molitveni dan, ki nam je dal moč, da bi skrbi, upanje in veselje slovenskih žena delili s svetom. Moj Bog, tebi se zahvaljujemo za vse!«

Ferenc Csaba Harkai
duhovnik

Olga Kranjec – kùjarca iz Martjanec

»GES SAN KRAVE GONILA, MAMA PA JE PLÜG DRŽALA«

Olga Kranjec, stera si je duga leta svoj vsakdanjšnji krùj slùžila kak kùjarca, živé nej daleč kraj od Sobote, v vesnici Martjanec, v sterij je tûdi kak dejte gorrasla: »Gda sam ges začnila v šaulo oditi, je bojna bila, tak ka sam prva štiri leta odila v vogrsko šaulo. Doma smo si po domanje, prekmursko gučali, vej pa smo mi Slovenci. Po konci bojne smo se tûdi v šauli vse po slovensko včili. Ges sam šaulo zgotovila v sedmom razredi, vej pa je bilou tistoga cajta tau zados-ta.« Mati je bila doma iz Martjanec, oča, steri je tišlar biu, pa se je v tau vesnico preselo s Sùjoga vreja: »Oča je meu tišlaraj, doma na grùnti pa je kak paverkinja delala moja mati. Pomagala sta ji njeni oča in mati, pa tûdi ges san kak dejte pomagala, kelko sam leko. S kravami sva müvi največ orale. Ges sam krave gonila, mama pa je plüg držala. Gda smo žetvo in drùga vekša dela meli, je tûdi oča pomago.«

Moža Gezo je spoznala te, gda je bila stara sedemnajst let pa pau, on pa devetnajst let, in tau na gostùvanji, na sterom sta bila posvadbica in drùžban: »On je biu doma iz Prosenjakovec, gé smo mi meli žlato. Nejsva se včasi ženila. Moj oča ga je spravo, ka se je šau včit za šlosara. V Ljubljani je tûdi majstersko vižgo napravilo. Te sva ške neka cajta pri naših doma živela. Po tistom ka so pravli, ka de moj, devet let od mene mlajši brat, doma osto, nama je oča en stari ram, dvesto metrov vkraj od našoga rama, kùpo. In tak sva müva tû začnila vküper živeti.« Zavolo toga, ka se je s šlosarajom nej dalo zadosta penez prislùžiti, je tûdi Olga začnila slùžbo iskati. Tau je bilou po tistom, ka se je že prvi sin Pišta naraudo: »Ma-

užova mati je šla z menov v krčmo, stera je stala na soboškom panaufi, vej pa je šefa, Vargovoga Kalmana, poznala. On je pravo, ka glij zdaj nücajo eno, ka de v kùjni pomagala kùjarci. Vsakši zranek sam se s piciklonom na delo vozila. Dvej leti sam

Olga Kranjec

tam bila, te pa sam vidla, ka kùjarca baukše slùži od mene, zatau sam se napautila v Radence, gé je bila kùjarska šaula.« Nej je lejko bilou, sploj po tistom, gda se je naraudo ške drùgi sin Jožek,

Olga in Geza s sinauwoma (levo) Jožekon in Pištijon

vej pa je pauleg šaule mogla oditi tûdi delat: »Dosta sam tistoga cajta trpela. Zrankoma sam prva v slùžbo šla za štiri vöre, te malo domau, zadvečerka pa v šaulo v Radence. Trpljenje je bilou, ali velko volau sam mejla. V dvej lejtaj in pau sam šaulo zgotovila.

In že v tom cajti san začnila delati kak kùjarca v nauvom soboškom hoteli Diana.«

V hoteli je tak bilou, ka so štirge kùjari delali dopaudneva, drùgi štirge pa zadvečerka, vse do enajste vöre, včasi ške duže, če je kakše slavje bilou: »Tistoga cajta so sploj Talani, djagri, k nam radi odili. Oni so radi dobro geli, dosta mesa, pa čarno vino so radi pili. Tûdi pse so s sebov meli, tak ka smo mogli dobro gesti kùjati tûdi za pse. Ovak pa je najbolje lagvo te bilou, gda smo gostùvanje meli, vej pa sam se te komaj sredi noči s piciklinom domau pelala. Včasi, sploj te gda je poštiya skliska bila, je rejsan nej bilou fajjn.« Zavolo toga ka ne bi več tak dolgo vnoči delala, se je po deseti lejtaj preselila v krčmo Central, stera se je inda svejta zvala ške Faflekova krčma. Šef ji je pravo, ka de šla s konja na somara, ali vseeno se je odlaučila za té stopaj, pa ji je nej bilou žau. V toj krčmi se je bole prausto gesti kùjalo, tûdi takše na žlico,

zizio, joj je nej dugi cajt. Dokejš je pokojni mauž nej zbetežau, je pomagala sini Jožeki kak kólnarca v njegvi soboški krčmi Art Caffé. »Zdaj živem sama v našom rami. Vsakši den skùjam malico za oba sina in vnùka. Tau rada delam, vej pa jih tak vsakši den vidim. Ovak pa ške furt z veldjom delam tûdi v gorica, stere mamo v Sebeborcaj, pa doma na gračenki, tak ka

Zdavanjski kej

mi je resan nej dugi cajt, ške raztolmači 84-letna Olga Kranjec in na konci ške cujda, ka ške furt sama vozi auto: »Vižgo sam po tistom napravila, ka smo gnauk šli na gostùvanje k žlati v Gödörházo na Vogrsko. Tretji den, gda smo se domau pelali, so Gezeka, steri je vozo, na granici pitili, če je kaj piu. Po tistom, ka je pravo, ka je piu, je autona nej smeü več naprej pelati. Dobro, ka je v lendavski krčmi Krona meu enoga poznanca, steri nas je te domau odpele. Drùgi den po tistom sam gorziskala autošaulo, stera je bila pouleg Diane, in sam te ges vozila auto, če je mauž kaj piu.«

(Kejp na prvi strani: Olga (prva s prave) s sodelavci v krčmi Central)

Silva Eöry
Kejpi: osební arhiv Olge Kranjec

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Zapre se Zone, nakupovalni center v Somboteli

Gnesden je tak, ka se od dneva do dneva več baut, nakupovalni centrov zida pa odpira, pomalek že več baude baut, kak je fabrik pa drugi delovni mest. Človek že dostakrat na tejm zmišlava, odkec ma lüstvo telko pejnec, ka telko baut leko tadrži. Dapa tak vögleda, kakkoli djajckamo pa se taužimo, vsigdar s punim košarom pridemo vö iz baute. Tau najbola pred svetkami pa pred dugimi vikendi vala, gda se lidam malo zmejša pa kipüvlejo, če trbej ali nej. Dosta je taši, steri zavolo tauga še kredite gordjamlejo. Zavolo tauga nakupovalni centri fejest dobro gazdùvajo pa vsigdar vekši se zidajo, rejdko je tašo, ka zavolo tauga, ka nejmajo šejfta, bi se nakupovalni centri zaprli.

V Somboteli zdaj tak vögleda, ka Zone nakupovalni center zaprejo, dapa tau niške ne vej, ka zaka. Sprvoga je vodstvo tau prajlo, ka niši plin pušča pa zavolo tauga trbej nakupovalni center za kratek cajt zapreji. Če strokovnjaki vöpopravijo pa rejšijo te problem, te baute znaüve vöodprejo. Tau so dali za uradni odgovor na pitanja, gda so je mediji začnili spita-vati, zaka so baute zaprejte. Dapa lüstvo tak vej, ka je vekša nevola, kak tau vodstvo pravi, tak vej, ka je pod nakupovalnim centrom gnauksvejta deponija za smetke bila pa zavolo tauga so problemi. Tau se je že januarja začnilo, ka so baute v centri zaprli pa od tistoga časa niši sprememb pa konkretni odgovorov nega. Tau je gvüšno pa nika pomeni, ka so velke, multinacionalne baute ena za drùgim odišle iz tauga nakupovalnoga centra.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Šarčevo vlado zapustil še četrti minister

Po manj kot šestih mesecih dela je Šarčevo vlado zapustil še četrti minister, tokrat iz kvote Liste Marjana Šarca. Gre za Sama Fakina, ki se je zaradi zdravstvenih razlogov odločil odstopiti z mesta ministra za zdravje. Predsednik vlade Marjan Šarec je sporočil, da bo za novega ministra za zdravje predlagal Aleša Šabedra. Na vprašanje, kaj to pomeni za vse reforme, ki bi jih moral izpeljati zdravstveni resor, je predsednik vlade odgovoril, da cilji ostajajo: »Ravno zato, ker si je zastavil visoke cilje, je ugotovil, da jim zdaj, s to boleznijo, ne bo kos, zato potrebujemo človeka, ki bo te cilje izpeljal«.

Rumen Radev obiskal Ljubljano

Na obisku v Sloveniji je bil bolgarski predsednik Rumen Radev. Z gostiteljem, slovenskim predsednikom Borutom Pahorjem, sta na srečanju v Ljubljani potrdila odlične odnose med državama in se zavzela za njihovo okrepitev. Pahor je po srečanju dejal, da je politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje med državama zelo živahno, Radev pa je poudaril, da Slovenija in Bolgarija, vsaka na svojem koncu Balkanskega polotoka, predstavljata stabilnost in varnost ter vodita dialog in politiko sodelovanja v interesu varnosti in miru na Balkanu. V okviru obiska so se bolgarski poslovneži s slovenskimi kolegi srečali na poslovnem forumu na Gospodarski zbornici Slovenije. Gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Bolgarijo je sicer dobro. Blagovna menjava je v letu 2017 znašala 385 milijonov evrov, kar predstavlja 25-odstotno rast v primerjavi z letom prej. Bolgarski predsednik se je v okviru uradnega obiska v Sloveniji srečal tudi s predsednikom vlade Marjanom Šarcem.

PORABSKA REJČ NA ODRI V ROGAŠOVCI

Pri Držtvi porabski slovenski penzionistov smo se že lani tak odlaučili, če do letos baur vlekli v Sakalauvci, té nemo maširali slovenski fašenge po Varaši na fašensko nedelo, kak je tau redna šega béjla od 2014. leta naprej vsakšo leto. Penzionisti smo pri tau velkom varaškom slovenskom fašenskom programi že dve leti dobéjli redno leipo pomauč od cejlje vesi Sakaluvci pod vodstvom županje Valerije Rogan. Pomauč nej samo dobiti dobro, liki nazaj dati ranč tak. Pa nej samo dobro, liki je

bola rejdko dobéjmo. Pauleg svoje doužnosti smo se pri caj-

tak, kak smo se prvim šegau meli nota opravlati. Kak smo

stüvanje. Ranč je tau najvejša hvala vsejm domanjim, steri so se zatau vnaugo trü-dili pa ranč tak organizatori Državnoj slovenskoj samoup-ravi. Baug plati našim penzi-onistom tü, posaba ženskam (Ani Labodi, Marika Kürnyek, Hugi Meggyes, Marika Oreovecz pa Marijana Fodor), ste-re so zvöjn toga že zazranka rano fanke tü mejsile, etak smo leko gora ponidéjli prejk 300 žmani domanji fank pa skaldja. Bili smo srečni pa veseli, če smo kauličkaj malo dobroga leko včinili. Trno lepau se zahvalimo za pozvanje pa ka so nas tak lepu gora pri-jali. Za tau velko, več mejseč-no delo si je ves vse pohvale

Vekši tau naši našemljencev

Sto rad ma svoj želaudec, rad küja tü

doužnost tü. Zatau smo njim želeli zdaj mi tü pomagati po svoji možnosti. Želenje se nam je spunilo, vej so nas pa

ti začnili pripravlati, povezani smo bili z županjo, stera je za nas tü furt čas mejla, kakoli dosta pa velko brigo je mejla.

Kak so se srečale vküp ranč unijske pa indašnja nüna z damov

Sakalauvčardje vcuj pozvali pa nej samo pozvali, liki tau na velko dali na znanje, eške na pozvanji tü. Zatau se njim posaba s toploga srca zahvalimo, najbola zatok, ka tašo poštenjé mi penzionisti vse-

Vsevküper nas je bilau prejk šestdeset, vekši tau se je z avtobusom pelo v Sakalauvce, menši tau pa s svojo držinov. Nota se nas je naravnalo 33, (več nas bi bilau, depa beteg je velki gospaud), pa tau najbola

mogli, smo norüvali, depa v povorki smo se mi tü nikak raztépli, ka se je lüstvo tak li sipavalo, do muzikantov smo tü nej prišli, kakoli so bili štirge ljudski godci Nejman časa z Rogošovec, Sto ma čas z Goričkoga, Veseli jahči iz Celja pa Vinski bratje iz Gederovec. Na začetek povorke smo pa nej vüjpali téjti, ka so nas gnauk nin na enom tašnom gostüvanji znak poslali. Ka za nauvo se leko šte, ka je na tau priliko vküp stano Slovenski TRIO z našo penzionistko pod vodstvom

Slovenski TRIO Marijana Fodor, Sütö Feco pa Stanko Črnko

Ja, raj mladoga peka kak staroga deda

Fecona Sütöna, steri je z domanjimi pesmimi pozdravo zakonski par. Dobro vrejmen, dobro pripravljena reklama sta prevnaugo lüstva pote-gnila na tau leipo borovo go-

pa zahvale zaslužila, najbola najvejši motor cejlloga dela, županja Valerija Rogan. Čestitam!

Klara Fodor predsednica

30 let sosedstva

V spomin naši sosedi Ilonki

Pravijo, da si sorodstva (rodbine) ne moreš izbirati, a soseda že. Dobro sosedstvo je namreč zelo pomembno. Če je v mestih že veliko anonimnosti in vsak za sabo zapira vrata, naj bi na vasi bilo še drugače. Starejše generacije dobro pomnijo, kako so si pri kmetijskih delih drug drugemu pomagali in pri raznolikih opravilih priskočili na pomoč. Seveda

je bila ta pomoč obvezujoča, a velikokrat tudi brezpogojna. O dobrem in brezpogojnem sosedstvu bi vam želela pisati v tem prispevku. Letos bo namreč trideset let, odkar je življenjska pot moje ga moža iz Berlina pripeljala prav na Gornji Senik. Tam na Janezov breg, nedaleč od takrat gospe srednjih let, Ilonke Törk. Veliko lepih spominov

veže mojega moža na ta pristni sosedski odnos. Tako je ob njeni smrti, maja lani, napisal pesem v nemškem jeziku, ki sem jo prevedla v slovenščino. V besede poezije so ujeta leta in leta sosedstva dveh ljudi, ki sta si bila popolnoma drugačna, a sta se vseeno lahko razumela. Imeti dobrega soseda je neizmerno bogastvo in kot roža, za katero je potrebno skrbeti.

Odhod

Pot vodi preko z gozdom poraščenega klanca na cvetoč travnik.
Tam majhna kmečka hiša kuhinjsko okno kaže.

To je bila moja prva pot.
V bližini železna zavesa je zapirala še.
In v tej kuhinji s stiskom roke potrjena je bila kupčija ob nakupu moje hiše.

Kolikokrat v različnih letnih časih sem hodil po tej poti,
ki od trave in snega očiščena je vselej bila.
Za vogalom na dvorišče sem zavil,
potrkal, vstopil v gostoljubni dom Ilonke Törk.

V tej čudno majhni kuhinji
presedel sem veliko ur.
Čeprav jezik bi lahko ovira bil,
je ob kozarčku ali več,
zabučala pesem.

Neskončna veselost in radoživost kljub
težkemu delu in krutosti življenja,
ki ga je okusila ženica,
sta napajala dušo mojo – zame katarza.

Prejšnjo zimo sneg je obležal
Tako kot Ili.
Maj poganja bilke in jaz
grem s svojo hčerko po isti poti.
Za vogalom tišina.
Nihče več ne kliče in ne vabi.
Nihče ne ponuja kozarčkov.

Nihče ne odpre. Temna je hiša.
Ili odšla je v majski mesečini v večno pomlad.
Z otroško veselostjo moja hčerka
odtrga binkoštnico za plotom.
V spomin – minljivemu.

Prevod: Lidija Vindiš

Weg Gang

Ein Weg führt
durch waldigen Bewuchs den kurzen Hügel ab-
wärts in blühende Wiese darin das Bauernhaus in die Welle
geschmiegt
sein Küchenfenster zeigt

Dies war mein erster Gang der Eiserne
Vorhang schloss noch in unmittelbarer Nähe ab
Und in dieser Küche der Handschlag
zu meinem Erwerb des
Nachbarhauses hügelan

Wie oft in den Jahrzehnten bin ich diesen Pfad gegangen
den die Nachbarin von Gras und Schnee stets gesäubert hielt
bin ums Eck in den Hof gebogen
klopfend einzutreten in das gastliche Heim der Törk Ilonka

Die wunderliche kleine Küche mit der unpraktischen An-
Ordnung der Sitzmöbel zwang jedes Mal sich zu erheben
wenn sie die Gläser aus dem Schranke nahm und doch
was wurden in dieser Küche Gläser geleert...!

Alle meine Besucher führte ich den Pfad des Faust's zur
Hexenküche
zu magischer Verjüngung Ablass und Chimären, Abgang
ins Euphorische
Welche Verwandlungen! Von Ili's nimmermüdem Frohsinn befeuert
die Gläser befüllt bis mindestens zum Rande: zur Katharsis

In diesem Winter blieb ungeräumt der Schnee denn Ili lag
darnieder
Der Mai lässt nun die Halme treiben ich gehe mit
meiner Tochter den Weg wir schauen ums Eck in
Stille. Kein Rufen kein Winken kein Gläschen mehr

Niemand öffnet dunkel das Haus die Ili ist
im Wonnemonat in den ewigen Frühling gegangen
Und in kindlichem Frohsinn meine Tochter bricht
eine Pfingstrose am Zaun als Erinnerung – dem Vergänglichen

(Thomas Roesler)

... DO MADŽARSKE

V podporo družinam

Državna sekretarka za družino in mladinska vprašanja pri Ministrstvu za človeške vire Katalin Novák je na tiskovni konferenci seznanila javnost z najnovejšimi ukrepi vlade v podporo družinam. S 1. julijem bodo začeli veljati ukrepi, katerih namen je, da bi se v madžarskih družinah rodilo več otrok. Med temi je denarna podpora v obliki ugodnega posojila (10 milijonov forintov) vsaki družini, ki pričakuje otroka, s pogojem, da je vsaj eden od staršev zaposlen najmanj tri leta. T. i. velikim družinam bo pomagala podpora v obliki nepovratnih sredstev pri nakupu avtomobila, ki mora imeti prostora vsaj za sedem ljudi.

Podpora za gradnjo ali nakup stanovanja bo veljala tudi za nakup rabljenih stanovanj ali dograditev in obnovo hiš.

Ob ukrepih, ki so neposredno povezani z gmotnim stanjem družin, je vlada sprejela tudi nekaj drugih načrtov. Med temi je 20 tisoč novih mest v jaslih, da bi ženske, ki se želijo vrniti v službo, lahko to storile tudi pred otrokovim tretjim letom. Prav tako bo vračanje na delovno mesto olajšal sklep, ki omogoča, da z otrokom ostanejo doma stari starši, ki bodo za njegovo varstvo prejeli enako vsoto, kot če bi z otrokom bila doma starša.

Na Madžarskem se premalo ljudi cepi proti klopotu

Po podatkih zdravniške zbornice se na Madžarskem proti klopotu meningoencefalitisu cepi le 18 do 20 odstotkov ljudi. Precepljenost je v Avstriji 80-odstotna. Predsednik društva pediatrov je opozoril, da pridobimo odpornost proti okužbi že po dveh cepljenjih, toda prvi odmere moramo dobiti najkasneje do sredine marca. Na Madžarskem je veliko klopotov, med najbolj okužene predele sodi tudi Porabje.

ŠE SONCE JE OVAK SIJALO

Karba Emma na Verici žive nejdaleč kraj od kulturnega dauma, tam, kak je tisti leseni obcestni križ. Zdaj je že sama, zato ka obadve hčeri sta se oženile pa živeta svojo življenje. Menša je v Avstrijo odišla, vekša je doma v vesi ostala, vejn dvajsti stopajov kraj od rojstne iže si je najšla moža. Emmo sem lani poleti dostakrat isko, samo nikdar sem go nej najšo doma, zaman je že v penziji, dvere so vsigdar zaprejte bile. Sprvoga sem mislo, ka me vžapira, dapa nej je tak bilau, v Avstriji je delala, zato sem go nej najšo doma.

- Emma, kama si odla delat pa ka si delala v Avstriji?

»Vednom sadovnjaki sem črešnje, marulice pa slive brala. Tau je nej težko delo, samo lestvico trbej nositi pa gor pa dol po njej oditi.«

- Dosta sadja je bilau lani?

»Dosta, dapa tam vsigdar dosta sadja je, zato ka tam če mrz pride gda drejvde cvete, te oni polejavajo. Zato ka led gorik ostane pa te tau znautra cvejtje obrani.«

- Zvün bratva drugo tü delaš v sadovnjaki?

»Nej, za obrezavat pa sadit cepike majo tisti pet lidi, steri cejlo leto tam delajo. Tej se bola razmijo k taumi, kak trbej obrezavat, kak pa v stero smer morajo vejke stati. Te drejve so tak kak edne košare, zato ka znautra so vöobrezene, aj sonce leko nutra sije.«

- Lejpe so bile črešnje?

»Lejpe so, ma rane pa ma kesne, vsakše se tak berejo, ka vekše posaba pa menše tö.«

- Leko črešnje koštavate med tejm, ka je berete?

»Leko, samo tau je baja, ka so pošprickene pa te potistim taši sivi ali bejli gezik dobiš. Vejš, ka te so zato nej taše kak doma, te črešnje dočas, ka ozrejlijo, baug vej, kelkokrat je

pošprickajo.«

- Za eden keden tak vsakšoma više pridejo črešnje, nej?

»Nej, črešnje leko dječš, pa še

Emma Karba

delaš tü med tejm, zato ka si edno v lampe ličiš pa deš tada-le. Marulice, tisto je že drugo, tam moraš stanti, zato ka je v

traka, kama mi tisto turbo, ka smo pobrali, vöobrnemo pa te tam se prebirejo drauvne pa tiste, stere so lepše pa zrnate.

Pri črešnji, gda je bereš, na tau moraš skrb meti, aj tisti picki gorostanejo, zato ka v bauto je samo tak leko oda. Marulica je pa tak, ka tista mora zrejla biti pa trda pa vrkar aj visi na drejvi, gor z zemle nej slobaudno je brati. Marulice se na štiri tale berejo, prvi, drugi, tretji pa štrti klas, odvisno, kak so velke.«

- Kak velki je te sadovnjak, kama delat odiš?

»Črešnje ma vsevküp tak pet hektarov, marulice pa vejn

Leseni križ pred ižov na srejdri Verice

rokej držiš pa dočas ne moreš delati.«

- Še tau je dobro, ka med tejm, ka črešnje berete, nej vam trbej füčkati, tak bi žmetno koštavali.

»S tejn nega navole, telko leko podječš, kelko ladaš, zato ka potistim, gda mi svojo pobere-mo, še dosta na drejvi ostane, ka ftiči dolapodjejo. Tam, kak beremo, med redami sta dva

devet hektarov. Gda se sadje bere, te tak tresti lüstva dela v sadovnjaki.«

- Dobro je v sadovnjaki delati?

»Dobro, sprvoga je malo žmetno, sledkar, gda se že navčiš, te že ide.«

- Ti si v židanoj fabriki delala, nej?

»Cejlak dočas, ka sem nej v penzijo odišla, sem tam delala,

potistim pa nej včas, vejn za leto ali za dve sem vöodišla črešnje brat.«

- Še tau je dobro, ka maš zdravdje pa tak dobro se držiš, ka še delaš.

»Tau je tak, ka nej slobaudno na starost misliti, malo moraš živ biti, moraš se malo sé, malo ta vključiti pa te pozabiš, če te kaj boli.«

- Zato si pa tak fejst aktivna, spejvala si v zbori, v crkvenem zbori pa si članica predsedstva Slovenske zveze. Pa ranč tak si članica Društva slovenski upokojujencov tö, steri so fejst aktivni pa ti ranč tak z njimi vred.

»Zdaj sem nej mejla dosta možnosti, zato ka gda je te glaven izlet pa programi v leti, te dja ne morem titi, ka delam.«

- Zdaj, ka sta se čeri vöoženi-le, si sama ostala.

»Vidiš, kak mi je fajn, meni zdaj niške nika ne zapovedava, tau delam, ka škem. Po pravici sem zato nej sama, zato ka vekša hči pa njena družina je sploj paulak, vejn dvajsti stopajov kraj od mene, oni me vsigdar poglednejo, če sem doma.«

- Zdaj, kak vidim, velko delo maš, zato ka ram obnavljaš.

»Vsigdar nika trbej, zato ka te ram so že stari starci zidali. Nauvoga ram moraš popravlati za par lejt, nej pa te tašoga staroga.«

- Lejpoga psa maš na dvauri, srečo sem se z njim.

»Tau je še štenec, on se samo špila, menša hči mi ga je sé pripelala. Ovak je djagarski pes, tak beži kak srna. Tau je tü briga, zato ka nikan ne moreš titi zavolo psa, sploj pa nej na dugši čas. Tau je nej fajn, zato ka če kama dem, te je taši žalosten, zato ka me nazaj domau čaka.«

- Če je djagarski pes, te skrb ma na njiwo, te žene divjači-

no, nej?

»Na njivo električni pastir ma skrb, pes skrak k drauti nede, zato ka ga je že škipno pa ovak se djeleni že tak ne bojijo psa. Tü se ovak ne moreš braniti, samo z električnim pastirom, zato ka še tü na srejdri vesi ti vse na nikoj dejejo.«

- Emma, kak te poslušam, ti bola tak po slaskom gučiš, tau si se gde navčila?

»Tam sem se navčila, gde sem se naraudila v vesi Krnci. Te je še Jugoslavija bila, gda smo mi tam živeli. Človek svojo reč ne more pozabiti, sploj pa tak, ka sem osem razredov tam vözopodla. Tau se zato čüti, ka mam taše reči, ka se na Verici ne pravi, samo zdaj sem se že vcujvzela pa tak gučim, kak ranč trbej. Na Verici tau pravim, ka dja, če sem v Prekmurju, te pa pravim ka ge ali ges, od tauga odvisno, gde sem. Dapa če stoj taši pride pa trbej, te še knjižno tü govorim.«

- Odiš kaj domau v Krnce?

»Tak narejdki, zato ka nej-mam, s kin bi se leko pelala.«

- Kak je bilau, gda si prejk na Vogrsko prišla?

»Sprvoga je nej fajn bilau, vejš, kak je tau, gda tanjaš svojo rojstno ves pa rosag, sploj pa tak, ka ta kama deš, tisti gezik ranč ne gučiš. Tak sem v židanoj fabriki delala, ka sem edno reč nej znala vogrski. Kak so kauli mene gučali, tak sem se pomalek edno, edno reč navčila vogrski. Bile so te knjige, ka Dober pajdaš, stere so z vogrskimi litari bile napisane. Tiste sem štejla, pa te litere tak sem se navčila, potejm sem pa te vogrske knjige začnila šteti pa tak pomalek sem te že znala šteti pa pisati tö. Meni je sprvoga na Verici še sonce ovak sijalo, kak če bi se cejla Zemla nikak kaulak obrnula, dapa pomalek, pomalek pa sem se vcujvzela.«

Karči Holec

Trst: Ksenija Dobrila, nova predsednica SKGZ

ŽE OB JUTRANJI KAVI MORAMO RAZMISLITI, KAJ STORITI ZA SLOVENSTVO

Delegati, ki so se zbrali na 27. kongresu Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu, so s 120 glasovi za novo predsednico izvolili Ksenijo Dobrila, ki bo organizacijo vodila naslednja

Valentin Inzko, Walter Bandelj, predsednik Sveta slovenskih organizacij, diplomatski predstavniki in drugi. Kot kaže, je imela v preteklosti in bo nedvomno v prihodnosti Slovenska kulturno-

Kar 22 let je Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo vodil Rudi Pavšič, ki se za vnovično kandidaturu ni odločil, je pa v poslovnem govoru poudaril, »da nam čas sprememb nalaže, da ustvarimo vse pogoje, da utrdimo med nami čut in pripadnost skupnosti, ki predstavlja dodano vrednost v tem prostoru«. Nova predsednica, dolgoletna pedagoška delavka in tudi vodja paritetnega odbora za uresničevanje zaščitnega zakona za Slovence v Italiji Ksenija Dobrila pa je poudarila, da mora biti SKGZ organizatorica in povezovalka. Moramo vedeti, kje smo in kaj moramo storiti.

Rudi Pavšič je na kongresu govoril tako o uspehih kot nalogah. Obžaloval je, da več ne deluje Slovenska manjšinska koordinacija in izpostavil potrebo po skupni skrbi za ohranitev jezika, prioriteta zanj pa je zlasti Benečija, kjer se praznijo vasi in ni gospodarskega razvoja. Po oceni italijanskega notranjega ministrstva šteje manjšina 70 tisoč Slovencev, za Benečijo pa obstaja bojazen, da se bo čez 20 ali 30 let tam skupnost Slovencev izgubila. Rudi Pavšič meni, da bo za to kriva tudi Slovenija, ki bi morala ustvariti pogoje za nova delovna mesta, s čimer bi dosegli, da bi zaposlili ljudi, ki se bodo čutili kot Slovenci, tisti, ki se ne bi, bi videli, da se izplača biti Slovenec. Ne prvič je Rudi Pavšič poudaril, da ne gre vseh nalog pripisati Italiji. Ali ni nekaj podobnega v Porabju ali s Porabjem, je zgolj retorično vprašanje. Slovenci v Italiji morajo nehati živeti v dveh taborih, morajo se vračati v preteklost, da se upraviči prihodnost, pogovarjati se je treba, kako skupaj preživeti v prihodnjih desetletjih, ocenjuje Pavšič in dodaja, da je obstoj dveh krovnih organizacij anahronizem. Ob tem je poudaril pomen sodelovanja s predsednikom Sveta slovenskih organizacij Walterjem Bandljem, zlasti pri vprašanju, kako naprej.

DRŽAVNO SREDNJEŠOLSKO TEKMOVANJE IZ SLOVENŠČINE

Udeležence tekmovanja 8. marca na sombotelski slovenski samoupravi (z leve spredaj): učiteljica Irena Fasching, dijakinja Laura Bedi in Vanessza Horváth iz Monoštra. Zadaj stojijo članice komisije: vodja Pedagoškega centra za narodnosti pri Uradu za šolstvo v Budimpešti Ágota Kállay in profesorici sombotelske univerze Elizabeta Emberšič in Ibolya Dončec.

S PEPELNIČNO SREDO SE JE ZAČEL POSTNI ČAS

S pepelnično sredo se je tudi letos začel postni čas, ki bo trajal do 20. aprila. Mačice, ki so jih prejšnje leto blagoslovili, zažgejo, tako dobijo pepel iz ognja, ki je tudi simbol rojstva in se z njim srečujemo tudi v Svetem pismu. Pepel nas spominja na človekovo telesno minljivost. Moramo se zavedati, da je vsako dobro delo, ki ga v postnem času storimo iz ljubezni, kot prekrasna roža, ki jo podarimo Odrešeniku, ki se je za nas žrtvoval na križu.

L.R.H.

Dolgoletni predsednik SKGZ Pavšič je tudi povedal: »Mislim, da pomeni biti Slovenec v Italiji nekaj več. Mladi bi rekli, da je danes »figo« biti Slovenec v Italiji, ker znamo več, znamo dva jezika, razumemo dve filozofiji, beremo pesmi v italijanščini in slovenščini in razumemo globino teh pesmi. Veliko let nismo razumeli, da

je to dodana vrednost. Menili smo, da smo šibki del družbe. Verjetno je to malo v značaju Slovencev, da smo vedno potrebovali gospodarja. Ne, ne, mi smo gospodarji, tam kjer smo. In smo dobri gospodarji in ne bomo odnehali tako hitro.

Ernest Ružič

Fotografiji: SKGZ, Trst

Nova predsednica Slovenske kulturno-gospodarske zveze Ksenija Dobrila in dosedanjí predsednik Rudi Pavšič, ki je organizacijo vodil 22 let

tri leta, njen protikandidat Igor Kocijančič pa je dobil 59 glasov. Kongres je sprejel sklep, da bo Igor Kocijančič podpredsednik SKGZ.

Kongresa so se udeležili tudi

-gospodarska zveza v Trstu velik pomen, njeno delo pa sega tudi med Slovence v drugih državah, seveda tudi v Porabje. Zlasti to velja za predsednika Rudija Pavšiča, ki je vodil Slovensko manj-

Jože Hirnšek, predsednik Zveze Slovencev, ki že dolgo sodeluje s Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo v Trstu

številni gostje iz Italije in Slovenije: tržaški župan Roberto Dipiazza, minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Peter Jožef Česnik, svetovalec predsednika republike Boštjan Žekš, prvi predsednik Slovenije Milan Kučan, senatorka Tatjana Rojc, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnšek, do nedavna predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem Marjan Šturm, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev

šinsko koordinacijo – Slomak, ki se je primerjalno ukvarjala s problematiko Slovencev v štirih državah, posredovala zaključke ustreznim ustanovam v Sloveniji in tudi v Evropski uniji. Slomak so kar nekaj let poskusili aktivirati z novimi organizacijskimi oblikami, vendar niso uspeli. Zadnja seja je bila v Pavlovi hiši v Potrni 22. julija 2016, ko so izvolili novega koordinatorskega, in sicer Nantija Olipa iz Narodnega sveta koroških Slovencev.

»Spominjaj se, da si prah in da se v prah povrneš!«

Katoliški verniki iz Števanovcev in okolice (Andovci, Verica-Ritkarovci, Otkovci) se vsako drugo nedeljo v mesecu zberejo

Pepeljenje v števanovski cerkvi

pri slovenski sveti maši v cerkvi sv. Štefana Hardinga. Tako je bilo tudi 10. marca. Sveto mašo je služil – kot ponavadi – gospod Viljem Hribernik, pri maši je sodeloval cerkveni pevski zbor števanovske cerkve, ki deluje pod okriljem Zveze Slovencev na Madžarskem. Bila je to prva postna nedelja, verniki so bili deležni tudi obreda pepeljenja. Pepeljenje vernike spominja, da smo vsi ljudje zapisani

Pri maši je pel cerkveni zbor ZSM

smrti, spokornost pa je prvi korak na poti k vstajenju. »Spominjaj se, da si prah in da se v prah povrneš!«

Ferenc Süttő

DAN CIVILNE ZAŠČITE V SAKALOVCIH

Pred kratkim so se v sakalovskem kulturnem domu zbrali člani komisije za zaščito in reševanje petih porabskih vasi (občin), in sicer Števanovcev, Gornjega Senika, Andovcev, Verice-Ritkarovcev in Sakalovcev. Na izpopolnjevanju, ki je obsegalo teorijo in situacijske vaje, so sestavljali zaporedje nalog ob morebitnih naravnih ali drugih nesrečah. Zaščita in reševanje sta osebna obveznost, zapisana tudi v ustavi, in sicer v interesu obrambe človeškega življenja in materialnih dobrin, ki so potrebne za življenje. Sistem reševanja temelji na načelu, da imajo državljani pravico do varnosti, hkrati pa morajo pri zagotavljanju varnosti tudi sami aktivno sodelovati, je na naše vprašanje odgovoril gasilski polkovnik Tibor Horváth, inšpektor civilne zaščite.

L.R. Horváth

OBISKALI SMO POBRATENE PENZIONISTE

Gorenjesenički penzionisti smo bili 9. marciša v Rogašovci, ka smo pobrateni s tamkajšnjimi penzionisti. Imeli so občni zbor (közgyűlés), na šteroga je prišlo kauli 200 penzionistov.

V 10. vöri se je začno občni zbor, leko povejm, ka svetek. Začno se je z muziko ansambla Nemam časa pa recitacijami učenk iz šaule. Predsednik društva Milan Gaber so vse navzoče lepou pozdravili. Nemajo malo dela, vej pa biti predsednik društva, stero ma več kak 200 članov iz več vesi,

je kar zahtevno delo. Prav oni so se že 2015. leta zmislili, ka bi se njino društvo pobratilo z nami z Gorenjoga Senika. Listina o pobratenju guči o medsebojnem seniorskem sodelovanju, o krepitvi vezi med Slovenci na naši in njihovi strani grance.

Sodelovanje se je začnilo s pozvanjom ljudski pevcov z Gornjega Senika, stero ge vodim, na njini občni zbor leta 2015. Tau je bilau za nas veliko presenečenje (meglepetés), eške vekšo pa je bilau, gda

so predsednik Gaber povedali na občnom zbori, ka se majo namen pobratiti s seničkimi penzionisti. Toga smo se vsi vküper trno veselili. Od tistoga mau se srečüvlema na programaj, na piknikaj pa žau, na pogrebaj tö.

Hvala v imeni vsej, ka smo leko tüdi na vašom občnom zbori bili z vami. Želimo vam uspešno delo, vsejm, stero ste pa zavolo betega ali poškodbe nej mogli tam biti, da čimprva ozdravite.

Vera Gašpar

PUST IN DIJAŠKI DAN NA DOŠ ŠTEVANOVCI

5. marca, na pustni torek, smo imeli pustovanje in dijaški dan na naši šoli. Ta dan nismo imeli pouka.

Začeli smo ob osmih v telovadnici, kjer je učiteljica Eva predstavila informacije o celodnevnom programu. Sam program smo začeli s tekmovanjem »Zvezda šole«. Nastopajoči so se že pred dvema tednoma morali prijaviti in povedati, s kakšnim programom bi se radi izkazali na odru.

Učiteljica Hanna je po vrsti predstavila kategorije in nastopajoče. Žirija je ocenjevala nastope. Samo nekaj kategorij: recitacije,

petje, plesi, telovadba, gledališka predstava in žonglerji. Učenci so pokazali, kako nadarjeni so in kaj znajo ob učenju.

Ob desetih so imeli malico in kratak odmor, ko so se učenci lahko razgibavali na dvorišču. Od pol enajste so imeli predstavitev in

pogovor o zdravju in o zdravem življenju. Po kosilu so se našemili v različne maskare. Občudovali smo lahko kreativne in zelo zanimive maskare: oblak-kapljica, mumija, vile, Einstein, Ledeni kralj, ženska, kuharica, popcorn, stara baba itd. V višjih razredih so se dogovorili, da vsak razred predstavi nek poklic in tako so se vsi našemili. Bili so morilci, mesarji, zdravnice in smetarji. Pustne maskare je ocenjevala žirija.

Dan se je nadaljeval tako, da so učencidobili napisano, kje in kakšne delavnice jih čakajo. Lahko so si kupili tudi srečke. Delavnice so

se dogajale v učilnicah in na dvorišču. V tretjem razredu so lahko plesali, v 7. razredu so peli moderne pesmi in poslušali glasbo, v 8. razredu so lahko reševali kviz, v 2. razredu so se igrali skupinske igre. Kdor je pravilno in dobro rešil naloge ali vaje, je dobil bombončke in bone, ki jih lahko uporabijo na šolski uri. V bifeju so se učenci lahko posladkali z okusnim pecivom in sokovi.

Popoldne ob treh je žirija ocenjevala celodnevni program in tudi nastopajoče. Vsi smo bili veseli in zadovoljni, saj smo preživeli lep, bogat in zanimiv dan.

Agica Holec, ravnateljica

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 22. MARCA
DO 28. MARCA**

PETEK, 22.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Alpe-Donava-Jadran, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.25 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.55 TV-izložba, 16.30 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Rija in Krokodil: Zelenjavni vrt, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Potovanje v Indijo, koprodukcijski film, 1.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.05 Info kanal

PETEK, 22.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 9.00 Slastna kuhinja: Cezarjeva solata s kozicami, 9.30 Umetnostno drsanje: svetovno prvenstvo - plesni pari, ritmični ples, 11.00 Umetnostno drsanje: svetovno prvenstvo - ženske, prosti program, 14.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 16.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 17.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: Planica 2019, 18.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski tek, sprint, 20.00 Rokomet - liga NLB: 1. kolo končnice, 22.15 Televizijski klub, 23.05 Zadnja beseda!, 23.45 Videotrak, 0.20 Zabavni kanal

SOBOTA, 23.03.2019, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.25 Osvežilna fronta: Ločitev, oddaja za mladostnike, 10.55 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 11.20 TV-izložba, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.05 Zadnja beseda! - izbor, 15.05 Novodobni iskalec vode, francoska dokumentarna oddaja, 16.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip, 17.35 Slovenski magazin, 18.00 Ozare, 18.10 Ambienti, 18.40 Reaktivčki: Rudnik soli Wieliczka, Poljska, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Joker, kviz, 21.20 Kaj dogaja? Z Jonasom, 21.55 Tujca, britanska nadaljevanka, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.15 Zakon trga, francoski film, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.10 Info kanal

SOBOTA, 23.03.2019, II. spored TVS

6.25 Videotrak, 7.00 Najboljše jutro, 9.00 Slastna kuhinja: Mešana solata z gorgonzolo, 9.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, ekipna tekma, 12.05 Na lepše, 12.55 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni slalom, 14.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 14.55 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (Ž), 15.45 Umetnostno drsanje: svetovno prvenstvo - plesni pari, prosti ples, 17.10 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (M), 17.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: Planica 2019, 18.25 Umetnostno drsanje: svetovno prvenstvo - moški, prosti program, 20.30 Pogum, etiopsko-ameriški film, 22.10 Zvezdana, 22.55 Čarobna noč, koncert skupine Il Volo s Plácido Domingom, 0.45 Videotrak, 1.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, ekipna tekma, 2.50 Zabavni kanal

NEDELJA, 24.03.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Očka Ben, risanka, 10.10 Špasi učitelj: Jabolka, nizozemska otroška nanizanka, 10.35 TV-izložba, 10.50 Prislunimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Ženska pred ogledalom krize, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 14.50 TV-izložba, 15.05 Sing Street, koprodukcijski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme,

17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Bratranec Dani, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 20.30 Z Mišo: Anja Golob, 21.20 Poročila, Šport, Vreme, 21.45 Še vedno sem živ, ameriški dokumentarni film, 23.05 B. Cullberg: Don Kihoto-ve sanje, tv balet, 23.45 Nova Shakespearova pesmarica: Velika Britanija, 23.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.20 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.15 Info kanal

NEDELJA, 24.03.2019, II. spored TVS

6.00 Videotrak, 6.30 Slastna kuhinja, 6.45 Duhovni utrip, 7.00 Koda, 7.35 Glasbena matineja, 8.30 Svetovni popotnik: Sveti kraji: sijajne mošeje, 9.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 12.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 13.40 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 14.45 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 16.25 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 17.15 Umetnostno drsanje: svetovno prvenstvo - revija, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Nogomet - kvalifikacije za EP 2020, Slovenija: Makedonija, 22.55 Vikend paket, 0.15 Zvezdana, 0.55 Kaj dogaja? Z Jonasom, 1.25 Videotrak, 1.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski poleti, 3.30 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak,

PONEDELJEK, 25.03.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Sveto in svet: 100 let združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, 14.25 TV-izložba, 14.35 S-prehodi: Polinezija z Jasno Tuta, 15.05 Dober dan, Koroška, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 16.25 Osvežilna fronta: Ločitev, oddaja za mladostnike, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zadnja beseda! 18.05 Bacek Jon: Fotograf Jon, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Pisave: Odraščanje v romanih Bronje Žakelj in Sarivala Sosiča, 23.30 Glasbeni večer, 0.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.25 Info kanal

PONEDELJEK, 25.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.35 Otroški program: Op! 11.00 Slastna kuhinja, 11.15 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 14.55 Na lepše, 15.30 Pijanist v belem, portret dr. Pavla Kornhauserja, 16.25 Prava ideja: Hyla, vodni sesalci, 17.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.55 Kjer bom doma, avstralska nadaljevanka, 18.55 Otroški program: Op! 19.20 Videotrak, 20.00 Svetovni popotnik: Najzanimivejše afriške pustolovščine, 21.05 Resna igra, koprodukcijski film, 23.05 Drevo, slovenski film, 0.35 Videotrak, 1.10 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 26.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.40 Pisave: Odraščanje v romanih Bronje Žakelj in Sarivala Sosiča, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.25 TV-izložba, 14.40 Duhovni utrip, 14.55 TV-izložba, 15.30 Lučka - Pitytang, oddaja TV Lendava, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 Ernest in Celestinca: Jezerska pošast, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Resnica o aferi Harry Quebert, ameriška nadaljevanka, 20.50 Mednarodna obzorja: Razdruženo kraljestvo, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.05 Pričevalci: Marija in Stako Gorenc, Karmen in Etko Turk, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info kanal

TOREK, 26.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja: Nadevana postrv z gobami, 11.10 Dobro jutro, 14.20 Dober dan, 15.00 Slovenski magazin, 16.00 Za vse upe sveta, dokumentarna oddaja, 16.35 Joker,

kviz, 18.00 Kjer bom doma, avstralska nadaljevanka, 18.55 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.25 Videotrak, 20.00 Ali oblast škoduje možganom, francoska dokumentarna oddaja, 21.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Marko Mandić, 21.50 Skrivnost jezera: kitajsko dekle: Bitka mater, koprodukcijska nadaljevanka, 22.55 NaGlas!, 23.10 Zadnja beseda!, 23.55 Videotrak, 0.25 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SREDA, 27.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.50 Koda, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Z Mišo: Anja Golob, 14.20 TV-izložba, 14.30 Osmi dan, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Moj pogled na znanost: Kdo se oglašča? dr. Tomi Trilar, dokumentarna oddaja, 17.55 # Tu EU: Evelyn Gebhardt - zaščita potrošnikov, 18.00 Trobka in Skok: Oči na pečljih, risanka, 18.10 Jurij in Pavel: Popolna preobrazba, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Državljan, madžarski film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Profil: Ingo Schulze, 23.40 Moj pogled na znanost, dokumentarna oddaja, 0.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.30 Info kanal

SREDA, 27.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 9.55 Lučka - Pitytang, oddaja TV Lendava, 11.00 Slastna kuhinja: Klasični ratatouille, 11.10 Dobro jutro, 14.10 Dober dan, 15.25 Romski vsakdan, dokumentarni feljton, 15.55 Ambienti, 16.25 Vikend paket, 17.50 Kjer bom doma, avstralska nadaljevanka, 18.50 Ribič Pepe: Kako je Pepe postal kuhar, mozaična oddaja za otroke, 19.15 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.05 Koncerti za mlade: Kaj je klasična glasba?, glasbeno-izobraževalna serija L. Bernsteina, 21.10 Moje mnenje, 22.00 Vojna in mir, britansko-ameriška nadaljevanka, 22.50 Tihotapci identitete, dokumentarni film, 23.45 Videotrak, 0.20 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

ČETRTEK, 28.03.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.00 TV-izložba, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Moj pogled na znanost: Kdo se oglašča? dr. Tomi Trilar, dokumentarna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.25 TV-izložba, 14.40 Slovenski utrinki, oddaja madžarske, 15.05 Pod drobnogledom - Nagyító alatt, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.15 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Na kratko: Starizem, 18.05 Balončkovo: Zmaj, risanka, 18.10 Mišo in Robi: Predstava, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.30 Veliki slikarji na malem zaslonu: Renoir - občudovan in preziran, britanska dokumentarna serija, 0.25 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info kanal,

ČETRTEK, 28.03.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja, 11.10 Dobro jutro, 14.15 Dober dan, 15.00 Troje svetih, dokumentarni film, 15.50 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Marko Mandić, 16.35 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 18.00 Kjer bom doma, avstralska nadaljevanka, 18.55 Fircologi, mozaična oddaja za otroke, 19.30 Videotrak, 20.05 Z Montyjem Donom po rajskih vrtovih, britanska dokumentarna serija, 21.35 Ambienti, 22.05 Stota obletnica rojstva Leonarda Bernsteina, praznovanje v Tanglewoodu, 0.30 Videotrak, 1.05 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

POZVANJE

Slovenska zveza pa Slovenska narodnostna samouprava Sakalovci Vas lepou zoveta
v soboto, 30. marca 2019, na 17.00 vőro
v kulturni dom v Sakalovce na
PORABSKI GLEDALIŠKI VEČER.

Ob tej priliki bau nutpokazana nauva igra
Milivoja Mikija Roša: Šaula za penzioniste, štero nut
pokaže gledališka skupina ZSM Nindrik-indrik.

V programi sodelūvle gledališka skupina Veseli pajdaši
ZSM Števanovci z igrov Lacija Kovača: Pri doktorcé.

Forum zagovornice Slovencev na Madžarskem Erike Kőles Kiss.

MEGHÍVÓ

A Magyarországi Szlovének Szövetsége és a Szakonyfalui Szlovén Nemzetiségi Önkormányzat tisztelettel meghívja Önt
A RÁBAVIDÉKI SZÍNJÁTSZÓ ESTRE,
melyre **2019. március 30-án 17. órakor kerül sor**
a szakonyfalui kultúrházban.

Az est folyamán bemutatásra kerül Milivoj Miki Roš:
Šaula za penzioniste című új darabja a MSZSZ Nindrik-indrik színjátszó csoportjának előadásában, valamint Kovács László:
Pri doktorcé című darabja a MSZSZ Veseli pajdaši színjátszó csoportjának előadásában.

Kissné Kőles Erika szlovén nemzetiségi szószóló fóruma.

Organizátor:

Slovenska narodnostna samouprava Sakalovci

Nak program je podpel:
REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCEV
ZAMEJSTVO IN PO SVETU

Vabilo Meghívó

Zveza Slovencev na Madžarskem
in Društvo za vas Verica-Ritkarovci
vas vljudno vabita na
predstavitev knjige
MALI KRALIČ,
prevoda dela Mali princ
Antoina de Saint-Exupéryja.
Zgodbo je v prekmursko
narečje prevedel Akoš Dončec.

Predstavitev bo potekala
v petek, **22. marca 2019,**
ob **17. uri**
v Kulturnem domu na Verici.

Predstavili se bodo avtor prevoda
Akoš Dončec, urednik **Branko Pintarič,**
lektorica **Maja Hajdinjak,** ki bo dogodek
povezovala in osvetlila pomen prekmurskega
jezika in književnosti, bralki odlomkov in
pesmi Aleksandra Pörš in Tina Kur,
pesnik Karel Turner, violinistka
Mirjam Mah in cimbalist Dani Kolarič.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
és a Kétyvölgyért Egyesület
tisztelttel meghívja Önt
Antoine de Saint Exupéry
A KIS HERCEG
című könyv muravidéki
fordításának bemutatására.
A könyv fordítója Doncsicz Ákos.

A könyvbemutató
2019. március 22-én (pénteken)
17.00 órakor kerül megrendezésre
a kétyvölgyi kultúrházban.

A bemutatón közreműködik: **Doncsicz Ákos**
fordító és **Branko Pintarič** szerkesztő.
A programot moderálja **Maja Hajdinjak,**
aki egyben rávilágít a muravidéki nyelvjárás
és irodalom jelentőségére is.
Aleksandra Pörš és Tina Kur részleteket
olvas fel a könyvből, továbbá
bemutatkozik Karel Turner költő,
hegedűn közreműködik Mirjam Mah,
cimbalmon Dani Kolarič.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota;
Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za
narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem
in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu
in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600
HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale
države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Spoštovani starši, dragi otroci!

DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku vljudno vabi bodoče prvošolčke in njihove starše oziroma vse zainteresirane na **Dan odprtih vrat**, ki bo v torek, **26. marca 2019** med **9-11 uro**.

Staršem in otrokom bomo pokazali obnovljeno, tehnično sodobno opremljeno šolo, jih seznanili z življenjem šole ter z vzgojno-izobraževalnim delom, ki poteka na naši šoli.

Našim otrokom nudimo:

- ✓ začetek pouka ob 8:10 (avtobus se odpravi iz Monoštra ob 7:30)
- ✓ poučevanje otrok v majhnih skupinah v razredih, družinsko vzdušje
- ✓ moderno, nadstandardno opremo učilnic, WIFI-internetno zvezo v stavbi
- ✓ brezplačen pouk računalništva v sodobni učilnici od 3. razreda naprej po urniku
- ✓ poučevanje jezikov od 1. razreda: tedensko 5 ur slovenski jezik, tedensko 3 ure nemški jezik
- ✓ za vse učence naše šole zagotavljamo brezplačen prevoz in učbenike
- ✓ različne brezplačne krožke
- ✓ spodbujanje nadarjenih otrok, dodatno strokovno pomoč po potrebi
- ✓ izlete in tabori po Sloveniji
- ✓ nova učna sredstva, tudi interaktivne table, ki dobro služijo učinkovitemu poučevanju

Prisrčno vabljeni!

Informacije najdete tudi na spletni strani www.kossicsiskola.gportal.hu.

Tisztelt Szülők!
Kedves Gyerekek!

A felsőszőlőki Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola nagy szeretettel várja és hívja a leendő 1. osztályosokat és szüleiket, illetve minden kedves érdeklődőt az iskolánkban tartandó **tájékoztatóra**, valamint **húsvétváró foglalkozásra**, melynek időpontja: **2019. március 26. (kedd) 9-11 óra**.

Az érdeklődők megtekinthetik kistérségünk egyik legjobban felszerelt iskoláját, tájékoztatót kaphatnak az iskola életéről, a tanulók kötelező és szabadon választható elfoglaltságairól, az itt folyó oktató-nevelő munkáról.

Minden érdeklődőt sok szeretettel várunk!

Amit kínálunk:

- ✓ iskolakezdés **8¹⁰**-kor (az autóbusz **7³⁰**-kor indul Szentgotthárdról)
- ✓ kis létszámú osztályokban, családi légkörben folyik a nevelés
- ✓ igényes, új bútorzat, WIFI internet-kapcsolat az épületben
- ✓ informatikaoktatás a korszerűen felszerelt szaktantermünkben, a 3. évfolyamtól órarendbe illesztve
- ✓ nyelvtanítás: heti 5 órában szlovén, heti 3 órában német már az 1. osztálytól kezdve
- ✓ éves tanulóbérlet és ingyenes tankönyvek iskolánk valamennyi tanulója számára
- ✓ változatos és díjmentes szakkörök
- ✓ tehetséggondozás, felzárkóztatás szükség szerint
- ✓ kirándulások, táborok Szlovéniában térítésmentesen
- ✓ az új szemléltető eszközök, az interaktív táblák jól szolgálják a hatékony oktatást

Bővebb információk iskolánkról: www.kossicsiskola.gportal.hu